

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

FEATURES OF THE TRANSLATION OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL TERMINOLOGY FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

Сливка Л.З.,

orcid.org/0000-0002-5556-0203

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри англійської мови та перекладу

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Для науково-технічної літератури характерне вживання термінологічних одиниць. Сотні тисяч слів і словосполучень належать до термінологічних систем науки, техніки, торгівлі, права, спорту, мистецтва тощо. Ці мовні одиниці не використовуються і навіть не розуміються людьми за межами конкретної спеціальності. У кожній галузі науки чи діяльності є своя спеціальна лексика. Існує спеціальна медична лексика, а так само спеціальна термінологія з хімії, фізики, енергетики, економіки, будівництва, авіації та багатьох інших галузей.

У сучасному мовознавстві існує кілька дискусійних проблем, пов'язаних з термінологією. По-перше, це цікаве питання про те, чи втрачає термін свій термінологічний статус, коли він стає загальноповживаним. У наш час це трапляється дуже часто, тому що різні елементи засобів масової інформації (телебачення, радіо, популярні журнали, наукова фантастика, Інтернет тощо) озброюють людей знаннями з різних галузей науки, техніки, суспільного життя, торгівлі, права, спорту, і мистецтва. Розширення техніки і загальної освіти призводять також до переходу термінів у загальнолітературну лексику. Цілком природно, що за цих обставин численні термінологічні одиниці переходять у загальний вжиток, хоча й не втрачають зв'язку зі своїми спеціальними сферами вжитку.

Першу точку зору висловлюють лінгвісти, які вважають, що термінами можуть вважатися лише ті слова, які зберегли свою винятковість і не вживаються, не відомі чи визнані за межами своєї специфічної сфери вжитку. Відповідно до протилежної точки зору, будь-яка терміносистема повинна включати всі мовні одиниці, що передають поняття, властиві певній галузі знань, незалежно від їх винятковості. Сучасні дослідження різних терміносистем показали і довели, що між термінологією і загальною системою мови немає непроникної стіни.

Навпаки, здається, що термінології дотримуються тих же правил і законів, що й одиниці мови загального призначення. Отже, обмін між термінологічними системами та «загальноприйнятною» лексикою є цілком нормальним явищем, і вважати термін чимось «особливим», ізолюваним було б неправильно.

Дві інші спірні проблеми в галузі термінології – полісемія та синонімія термінологічних одиниць. Є лінгвісти, на думку яких «ідеальний» термін повинен бути однозначним (тобто мати лише одне значення). Полісемічні терміни можуть викликати непорозуміння, що є серйозною проблемою як у професійному спілкуванні, так і при перекладі спеціального дискурсу. З одного боку, ця вимога виглядає цілком слушною. З іншого боку, факти мови не відповідають цьому. Різні термінологічні системи рясніють полісемічними термінами. Адекватність їх перекладу цілком залежить від контексту.

Переклад технічних термінів абсолютно залежить від знання перекладачем теми вихідного тексту. Перекладачі повинні докладати зусиль, щоб ознайомитися з системою термінів у відповідній галузі та добре використовувати термінологічні словники та інші довідники, а також інтернет-ресурси. Необхідно пам'ятати, що термін зазвичай перекладається відповідним терміном мови перекладу. Такі способи перекладу, як аналогі, за допомогою синонімів і описовий переклад, використовуються лише тоді, коли немає еквівалентних термінів для перекладу. Терміни є відносно вільними від контексту мовними одиницями, хоча контекст часто допомагає визначити конкретну сферу, до якої належить термін.

Перекладачі також можуть припуститися помилки внаслідок неправильного віднесення терміна до однієї із груп і вибору неадекватного способу перекладу. Ще одна помилка перекладача – дослівний переклад, коли англійський термін або його компоненти аналогічні українському терміну, але мають інше значення. При перекладі необхідно враховувати значення терміна в конкретній ситуації і конкретному контексті. Також необхідно враховувати можливі зміни значення терміна, якщо він вживається у формі множини.

Ключові слова: термін, терміносистема, детермінізація, полісемія, синонімія, транслітерація, транскрипція, описовий переклад, дослівний переклад.

Scientific and technical literature is characterised by the use of terminological units. Hundreds of thousands of words and word-combinations (word-groups) belong to the terminological systems of science, technology, trade, law, sports, the arts, etc. These linguistic units are not used or even understood by people outside the particular speciality. Every field of science or activity has its specialized vocabulary. There is a special medical vocabulary, and similarly special terminologies for chemistry, physics, power engineering, economics, building construction, aviation, and many others.

In modern linguistics there are several controversial problems concerned with terminology. The first is the puzzling question of whether a term loses its terminological status when it comes into common usage. Nowadays it occurs very frequently, because various elements of the media of communication (TV, radio, popular magazines, science fiction, the Internet, etc.) equip people with knowledge from different scientific fields, technology, social life, trade, law, sports and the

arts. The expansion of technique and general education also lead to the passing of terms into common literary vocabulary. It is quite natural that under the circumstances numerous terminological units pass into general usage, though they don't lose the connection with their specific domains.

The first point of view is expressed by the linguists who believe that only those words which have retained their exclusiveness and are not used, known or recognized outside their specific sphere may be regarded as terms. According to the opposite point of view, any terminological system is supposed to include all the linguistic units conveying concepts peculiar to a particular branch of knowledge, regardless of their exclusiveness. Modern research of various terminological systems has shown and proved that there is no impenetrable wall between terminology and the general language system. On the contrary, terminologies seem to follow the same rules and laws as the units of language for general purposes. Hence, exchange between terminological systems and the "common" vocabulary is quite a normal phenomenon, and it would be wrong to consider a term as something "special" and isolated.

Two other controversial problems in the field of terminology are polysemy and synonymy of terminological units. There are linguists in whose opinion an "ideal" term should be monosemantic (i.e. it should have only one meaning). Polysemantic terms may cause misunderstanding, and that is a serious problem in professional communication, as well as in translation of special discourse. On the one hand, this requirement seems quite reasonable. On the other hand, facts of the language do not meet it. Different terminological systems abound in polysemantic terms. The adequacy of their translation is wholly dependent on the context.

Translation of technical terms is absolutely dependent on the translator's knowledge of the subject matter of the source text. Translators must take great pains to get familiar with the system of terms in the corresponding sphere and make good use of terminological dictionaries and other books of reference, as well as online resources. It is necessary to remember that a term is usually translated by a corresponding term of the target language. Such ways of translation as analogues, using synonyms and descriptive translation are used only when there are no equivalent terms for translation. Terms are relatively context-free language units though the context often helps to identify the specific field to which the term belongs.

Translators can also make a mistake as a result of wrong referring of a term to one of the groups and choice of an inadequate way of translation. One more translator's mistake is word-for-word translation when an English term or its components are analogous to a Ukrainian term, but they have another meaning. In translation it is necessary to take into consideration the meaning of the term in the particular situation and concrete context. It is also necessary to take into account the possible changes of term's meaning if it is used in the plural form.

Key words: term, terminological system, determinization, polysemy, synonymy transliteration, transcription, descriptive translation, word-for-word translation.

Постановка проблеми. Питання пов'язані з перекладом науково-технічної термінології доволі актуальні у повсякденному житті, навіть, не зважаючи на те, що існує значна кількість досліджень з даної тематики, деякі питання все ж ще залишаються недостатньо висвітлені в сучасній науці.

Сучасний світ перебуває на етапі стрімкого розвитку кожної галузі науки, і лінгвістика не є виключенням. Зараз науковці сумлінно працюють над створенням нових винаходів (пристроїв, виробів, патентів), удосконаленням вже існуючих та вирішенням проблем, що постають перед ними. Виникає необхідність вживання певної наукової чи технічної термінології. Часто науковці у своїх працях використовують загальноприйнятую термінологію, проте, інколи доводиться користуватись термінами англійської мови. І тут постає проблема перекладу цих термінів на рідну мову. Як наслідок, у цій розвідці аналізується матеріал, безпосередньо пов'язаний з науково-технічними термінами англійської та української мов у порівняльному перекладознавчому аспекті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів перекладу науково-технічних термінів присвячено велику кількість публікацій. Доречно згадати таких науковців як: Абабілову Н. М., Ахманову О. С., Білокамінську В. Л. [1, с. 127], Знаменну Т. А., Карабана В. І. [2, с. 24], Кияка Т. Р. [3, с. 4],

Ковтун О. В. [4, с. 182], Корбут О. Г. [5, с. 36], Кучман І. І., Мостового М. І. [6, с. 25], котрі займались дослідженням особливостей перекладу термінів українською мовою; досліджували функції та переклад термінів у фахових текстах; характеризували труднощі перекладу технічних термінів; займались перекладом англійських термінів у галузі комп'ютерних технологій; досліджували лексичні прийоми перекладу термінологічних одиниць технічних галузей.

Постановка завдання. Теоретично переклад термінів не повинен викликати будь-яких ускладнень. Однак, оскільки сучасна термінологія є досить складним і неоднозначним пластом лексики, на практиці ми переконалися, що термінологічні одиниці часто є серйозною перешкодою для правильного розуміння і перекладу спеціальних текстів. Це і обумовило завдання даної розвідки такі як: проаналізувати труднощі, що виникають під час перекладу науково-технічних термінів, пояснити їхні основні причини; пояснити явище «детермінації» деяких термінів; визначити й проілюструвати основні шляхи перекладу науково-технічної термінології; розглянути явища термінологічної синонімії та полісемії; осмислити шляхи вирішення основних проблем перекладу науково-технічних термінів.

Виклад основного матеріалу. Для науково-технічної літератури характерне вживання термінологічних одиниць. Сотні тисяч слів

і словосполучень належать до термінологічних систем науки, техніки, торгівлі, права, спорту, мистецтва тощо. Ці мовні одиниці не використовуються і навіть не розуміються людьми за межами конкретної спеціальності. У кожній галузі науки чи діяльності є своя спеціальна лексика. Існує спеціальна медична лексика, а так само спеціальна термінологія з хімії, фізики, енергетики, економіки, будівництва, авіації та багатьох інших галузей.

Термін у традиційному розумінні – це слово або словосполучення, яке спеціально використовується в певній галузі науки, техніки, торгівлі, права, спорту чи мистецтва для передачі поняття, характерного для цієї конкретної галузі. Наприклад, до термінологічної системи енергетики належать лексичні одиниці *heat sink ability* – здатність до поглинання тепла та *bag collector* – рукавний фільтр. Терміни *reinforced concrete* – залізобетон і *workability* – обробка; технологічність (матеріалу); належать до сфери будівництва. Терміни завжди складаються в кластери, які разом утворюють систему назв понять дослідження. Слід також зазначити, що терміни не містять жодних емоційних чи суб'єктивних конотацій.

У сучасному мовознавстві існує кілька дискусійних проблем, пов'язаних з термінологією. По-перше, це цікаве питання про те, чи втрачає термін свій термінологічний статус, коли він стає загальноживаним. У наш час це трапляється дуже часто, тому що різні елементи засобів масової інформації (телебачення, радіо, популярні журнали, наукова фантастика, Інтернет тощо) озброюють людей знаннями з різних галузей науки, техніки, суспільного життя, торгівлі, права, спорту, і мистецтва. Розширення техніки і загальної освіти призводять також до переходу термінів у загальнолітературну лексику. Цілком природно, що за цих обставин численні термінологічні одиниці переходять у загальний вжиток, хоча й не втрачають зв'язку зі своїми спеціальними сферами вжитку [7, с. 154].

Першу точку зору висловлюють лінгвісти, які вважають, що термінами можуть вважатися лише ті слова, які зберегли свою винятковість і не вживаються, не відомі чи визнані за межами своєї специфічної сфери вжитку. Відповідно до цієї думки, слова, пов'язані з економічною сферою, наприклад *account* – рахунок, *bargain* – торгова (біржова) угода, *budget* – (державний) бюджет, *tax* – фінансовий кошторис, податок; збір; мито не можна вважати економічними термінами, оскільки вони є більш-менш поширеними

у загальному вжитку [8, с. 115–116]. Відповідно до протилежної точки зору, будь-яка терміносистема повинна включати всі мовні одиниці, що передають поняття, властиві певній галузі знань, незалежно від їх винятковості. Сучасні дослідження різних терміносистем показали і довели, що між термінологією і загальною системою мови немає непроникної стіни. Навпаки, здається, що термінології дотримуються тих же правил і законів, що й одиниці мови загального призначення. Отже, обмін між термінологічними системами та «загальноприйнятною» лексикою є цілком нормальним явищем, і вважати термін чимось «особливим», ізольованим було б неправильно.

Терміни, як правило, пов'язані з певною галуззю науки, яка обслуговує потреби високо-розвиненої технології. Але слід зазначити, що завдяки швидкому поширенню науково-технічних ідей, зокрема в точних науках, можна спостерігати процес «детермінізації», тобто деякі науково-технічні терміни починають функціонувати поза межами галузей, до яких вони належать, і з часом починають розвивати нові значення. Однак переважна більшість термінологічних одиниць не проходять процес детермінізації і циркулюють лише в науковому просторі. Таким чином, такі терміни починають використовуватися, можуть розвивати нові термінологічні значення та виходити з ужитку в одній конкретній сфері. Наука і техніка є найбільш плідними у створенні нових мовних одиниць. Необхідність глибшого проникнення в сутність речей і явищ породжує нові поняття, для позначення яких потрібні нові слова і словосполучення. Як правило, термін містить більш пряме посилання на предмет чи явище, ніж описове пояснення, не термін. Це викликає швидке створення нових термінів у будь-якій галузі дослідження, що розвивається.

Слід зазначити, що загальна лексика, яка вживається в науковій літературі, передає своє пряме референтне значення, тобто слова та групи слів, які вживаються в науковій літературі, завжди прагнуть вживатися в своєму первинному логічному значенні. Слово, вживане в науковій прозі, навряд чи є багатозначним, на відміну від стилю художньої літератури. Крім того, терміни, зазвичай, не залежать від контексту. Терміни створені так, щоб вони були максимально зрозумілими. Однак, незважаючи на це, нова термінологічна одиниця в спеціальній літературі зазвичай пояснюється. Так само пояснюються нейтральні та загальноприйняті літературні слова, які вживаються в науковій літературі, навіть якщо їх значення лише

незначно змінено, або в контексті (через дужку або атрибутивну фразу), або в примітці.

Термінообмін між різними галузями науки – типове явище для сучасної наукової прози. Найбільш цікаві й актуальні наукові проблеми виникають на стику дисциплін двох і більше наук. Співпраця фахівців суміжних наук виявилася успішною в багатьох сферах. Оскільки мови дисциплін мають свої власні унікальні особливості, обмін термінологією можна розглядати як природний результат цієї співпраці. Пріоритетом у цьому відношенні є математика, оскільки математичні терміни залишили власну сферу і вільно функціонують в інших науках і в гуманітарних науках також, включаючи лінгвістику. Наприклад, в комп'ютерній лінгвістиці є терміни математики (set, graph, integral – множина, графік, інтеграл), лінгвістики (word, meaning, name – слово, значення, назва), а також терміни, характерні лише для цієї наукової дисципліни: Zipf's law – закон Ціпфа [9, с. 83].

Дві інші спірні проблеми в галузі термінології – полісемія та синонімія термінологічних одиниць. Є лінгвісти, на думку яких «ідеальний» термін повинен бути однозначним (тобто мати лише одне значення). Полісемічні терміни можуть викликати непорозуміння, що є серйозною проблемою як у професійному спілкуванні, так і при перекладі спеціального дискурсу [10, с. 247]. З одного боку, ця вимога виглядає цілком слушною. З іншого боку, факти мови не відповідають цьому. Різні термінологічні системи рясніють полісемічними термінами. Адекватність їх перекладу цілком залежить від контексту. У термінології будівництва термін building може позначати конструкцію з міцного матеріалу, такого як камінь або дерево, що має дах і стіни (будова – будівля), і, водночас, процес будівництва будинків, заводів, офісні будівлі (будівництво). Інша спірна проблема термінології стосується синонімів. На думку деяких мовознавців, терміни не повинні мати синонімів, тому що вчені та інші спеціалісти називали б одні й ті самі предмети та явища у своїй галузі різними термінами і не можна було б дійти згоди. Проте в різних сферах є багато термінів, які мають синоніми. Наприклад, engine – motor, plaster – stucco (двигун – мотор, гіпс – ліпнина).

Переклад технічних термінів абсолютно залежить від знання перекладачем теми вихідного тексту. Перекладачі повинні докладати зусиль, щоб ознайомитися з системою термінів у відповідній галузі та добре використовувати термінологічні словники та інші довідники, а також інтернет-ресурси. Необхідно пам'ятати, що термін зазвичай

перекладається відповідним терміном мови перекладу. Такі способи перекладу, як аналогії, за допомогою синонімів і описовий переклад, використовуються лише тоді, коли немає еквівалентних термінів для перекладу. Терміни є відносно вільними від контексту мовними одиницями, хоча контекст часто допомагає визначити конкретну сферу, до якої належить термін. Як правило, англійські науково-технічні терміни мають свої постійні відповідники у відповідних українських терміносистемах: heater – обігрівачий прилад (обігрівач); alkaline medium – лужне середовище; silicic acid – кремнієва кислота; spherical shell – сферична оболонка. Багато термінологічних відповідників в українській мові утворено від англійських термінів шляхом транскрипції чи запозичення: container – контейнер, file – файл, design – дизайн. Міжнародні одиниці позачення часто використовуються у термінологіях: atom – атом, proton – протон, focus – фокус, plus – плюс, diode – діод [11, с. 5]. У деяких випадках в українській мові є паралельні форми: одна утворена шляхом транскрипції (запозичене слово), а друга, яка зазвичай є рідним словом, напр.: equivalence – еквівалентність і рівність; balance – баланс та рівновага; resistor – резистор і опір; booster – підсилювач (бустер) і прискорювач; industry – індустрія та промисловість, installation – інсталяція і установка. Вибір правильного відповідника вкрай необхідний в цьому випадку. Перекладачі роблять свій вибір, зважаючи на те, чи є вихідний текст суворо технічним чи ні, оскільки запозичений термін, як правило, більш звичний фахівцям, ніж не спеціалістам. Перекладачі також повинні брати до уваги можливі відмінності між двома формами у способі їх використання в цільовій мові. Наприклад, українське слово індустрія є обмеженим у вживанні та дещо старомодним.

Велика увага приділяється системності нових слів. У багатьох галузях існують спеціальні правила утворення термінів для позначення понять і об'єктів певного класу. Наприклад, назви різних видів електронних трубок утворюються за аналогією з терміном electrode (електрод), що вказує на кількість використовуваних в трубці електродів (diode, triode, tetrode, pentode, hexode, heptode – діод, тріод, тетрод, пентод, гексод, гептод і ін.); ряд спеціальних електронних приладів мають у своєму складі елемент -tron (-трон) (additron, carcinotron, cryotron, exitron, ignitron, klystron, permatron, phantatron, plasmatron, platinotron, skiatron, thryatron – аддитрон, карцинотрон, криотрон, екситрон, ігнітрон, клістрон, перматрон, фантастрон, плазмотрон, платинотрон, скіатрон,

триатрон та ін.); хімічні терміни, що закінчуються на -ite, -ate, позначають солі (sulfate, sulfite, nitrite – сульфат, сульфит, нітрит) тощо [8, с. 368].

З точки зору своєї структури термін може: 1) складатися з одного слова або 2) бути словосполученням одного ключового слова та одного чи кількох додаткових, що уточнюють або змінюють значення терміна. Ці терміни широко поширені і можуть викликати труднощі при перекладі. Такі комбінації можуть складатися з двох і більше елементів: а. Словосполучення, що складається з двох слів. Перший елемент можна перекладати українською по-різному: 1) прикметником (distribution shaft – розподільний вал; fuel cock – паливний кран); 2) іменником у родовому відмінку (isobutylene oxide – ізобутиленоксид; failure detection – виявлення несправностей; accumulator cell – елемент акумулятора; land retirement – ерозія ґрунту, видування ґрунту); 3) іменником із прийменником (split burner – пальник з розсікачем, carbon cloth – тканина з вуглецевого волокна); 4) складним словом (development engineer – інженер-розробник; electrical engineer – інженер-електрик); 5) дієприкметниковим комплексом (unbounded coating – багатошарова ізоляція (трубопроводу), що складається з не зв'язаних між собою шарів; designed experiment – експеримент, що проводиться за заданою розробленою програмою); 6) іншими описовими засобами (squawk altimeter – висотомір, покази котрого виведені в відповідач; square engine – двигун, в котрому діаметр циліндра рівний ходу поршня). б. Словосполучення, що складається з кількох компонентів. При перекладі такого роду словосполучень необхідно дотримуватися такої послідовності дій: 1) перекласти залежний іменник (останнє слово групи слів); 2) розібрати семантичні відношення між членами словосполучення та розподілити їх на смислові групи (розбирати зліва направо); 3) перекласти словосполучення, яке починається із залежного слова, а потім перекласти кожен смислову групу справа наліво. Наприклад, car speed calculation problem. 1. Перекладіть останнє слово problem – проблема. 2. Розподіліть усе словосполучення на смислові групи: 1) car speed – швидкість автомобіля; 2) calculation – обчислення. 3. Переклад: проблема обчислення швидкості автомобіля.

Атрибутивні поєднання можуть починатися з прикметника. У цьому випадку необхідно визначити, яке слово воно модифікує (dynamic braking circuit – ланцюг реостатного гальма, general reactor equation – загальне рівняння ядерного реактора) [9, с. 86].

Терміносистеми багатьох галузей знань, таких як математика, фізика, хімія, біологія, геологія, медицина, техніка, містять так звані епонімічні одиниці. Це терміни, до складу яких входять власні імена видатних учених, винахідників, лікарів тощо. Наприклад: watt – ват, Weierstrass theorem – теорема Вейерштраса, Marfan syndrome – синдром Марфана. Якщо в прийменнику є власна назва, то вона перекладається прикметником, іменником у родовому відмінку або іменником із прийменником: Kirchhoff's first law – перший закон Кірхгофа; London Air Traffic Control Centre – Лондонський центр управління повітряним рухом.

Якщо в середині атрибутивної конструкції є частка, її можна перекладати українською мовою іменником у родовому відмінку (decision-making system – система прийняття рішень). Новий іншомовний термін вимагає точної розшифровки шляхом логічного та лінгвістичного аналізу цього слова та його зв'язку з контекстом та утворення точного однозначного еквівалента.

З точки зору труднощів розуміння та перекладу терміни можна розділити на три групи: 1) Терміни, що позначають реалії інших країн. Можливі декілька способів перекладу: а) українським терміном, форма якого пов'язана з формою англійського слова (міжнародні терміни); б) українським терміном, форма якого не пов'язана з формою англійського терміна; в) значення багатослівного англійського терміна має повний еквівалент українському терміну; г) загальне значення багатослівного терміна збігається зі значенням аналогічного українського терміна, але його компоненти різні. 2) Терміни, що позначають реалії інших країн, але мають загальноприйняті українські термінологічні відповідники. 3) Терміни, що позначають реалії інших країн і не мають загальноприйнятих українських термінологічних відповідників. Переклад таких термінів може здійснюватися такими способами: а) описом англійського терміна; б) дослівним перекладом; в) частковою або повною транслітерацією; г) транслітерацією та дослівним перекладом; д) транскрипцією; е) транскрипцією та транслітерацією.

Слід зазначити, що основною помилкою при перекладі таких термінів є те, що перекладачі іноді намагаються знайти буквальный відповідник англійського терміну в українській мові. Такий підхід не зовсім коректний, оскільки важливо передати специфіку іноземних реалій. Крім того, ці терміни можуть виражати поняття, характерні лише для закордонної дійсності, а отже, не відповідати реаліям, притаманним українським

спеціальним текстам. Перекладачі також можуть припуститися помилки внаслідок неправильного віднесення терміна до однієї із зазначених вище груп і вибору неадекватного способу перекладу. Ще одна помилка перекладача – дослівний переклад, коли англійський термін або його компоненти аналогічні українському терміну, але мають інше значення. При перекладі необхідно враховувати значення терміна в конкретній ситуації і конкретному контексті. Також необхідно враховувати можливі зміни значення терміна, якщо він вживається у формі множини.

Правильне розуміння та переклад термінів залежить не лише від гарного знання мови, а й від обізнаності з іноземними та українськими реаліями.

Висновки. Формування нового поняття нерідко пов'язане із новим сприйняттям предмета, який розуміється на базі наявного мовного досвіду. Перекладач повинен вивчити ту область науки і техніки, в якій він працює. Це дає йому можливість домогтися вичерпного розуміння змісту понять, що виражені термінами. Недостатня обізнаність у тій галузі знання, до якої належить текст, що перекладається, «незнання властивостей конкретних предметів дійсності, предмета як такого» призводить до нерозуміння терміна, незважаючи на те, що його форма може бути зрозуміла або навіть знайома перекладачеві. Як відомо, джерелом формування термінологічної інформації

є практична творча діяльність людей, суспільно пізнавальний досвід. Цим визначається соціальна сутність термінологічної інформації, яка концентрує в собі колективну профільно-наукову пам'ять, базовими одиницями якої виступають поняття.

Слід зазначити, що основною помилкою при перекладі термінів є те, що перекладачі іноді намагаються знайти буквальный відповідник англійського терміна в українській мові. Такий підхід не зовсім коректний, оскільки важливо передати специфіку іноземних реалій. Крім того, ці терміни можуть виражати поняття, характерні лише для закордонної дійсності, а отже, не відповідати реаліям, притаманним українським спеціальним текстам. Перекладачі також можуть припуститися помилки внаслідок неправильного віднесення терміна до однієї із зазначених вище груп і вибору неадекватного способу перекладу. Ще одна помилка перекладача – дослівний переклад, коли англійський термін або його компоненти аналогічні українському терміну, але мають інше значення. При перекладі необхідно враховувати значення терміна в конкретній ситуації і конкретному контексті. Також необхідно враховувати можливі зміни значення терміна, якщо він вживається у формі множини.

Правильне розуміння та переклад термінів залежить не лише від гарного знання мови, а й від обізнаності з іноземними та українськими реаліями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Абабілова Н. М., Білокамінська В. Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. Молодий вчений. 2015. № 2(17). С. 126–128.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця : Нова книга, 2001. 471 с.
3. Кияк Т. Функції та переклад термінів у фахових текстах. Вісник нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». 2008. № 620. С. 3–5.
4. Ковтун О. В. Особливості перекладу англійських авіаційних термінів українською мовою. Матеріали III міжн. наук.-практ. конф. «Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції» (2–3 квітня 2010 р.). Київ: АграрМедіаГруп, 2010. С. 182–186.
5. Корбут О. Г. До проблеми труднощів перекладу технічних термінів у студентів машинобудівних спеціальностей. *Advanced Education*. 2014. Вип. 1. С. 36–41.
6. Кучман І. Переклад англійських термінів у галузі комп'ютерних технологій. Вісник Житомир. держ. ун-ту імені Івана Франка. 2005. Вип. 10. С. 25–32.
7. Актуальні проблеми науково-технічного перекладу : колективна монографія. Дніпропетровськ : НГУ, 2007. Вип. 2. 256 с.
8. Українсько-англійський словник загальнонаукової та науково-технічної лексики / уклад.: В. Я. Карачун, Ю. З. Прохур; Ін-т вищ. освіти АПН України. К. : Вид. В. Карпенко, 2008. 416 с.
9. Бондар Л. А. Механізми перекладу англійських термінів-новоутворень українською мовою. Філологічні студії. 2011. Вип. 6. С. 81–87.
10. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: посібник для студентів перекладацьких факультетів. Київ: Інкос, 2002. 320 с.
11. Перебийніс В. С. Деякі закономірності в розвитку термінологічної лексики. Мовознавство. 1974. № 4. С. 3–12.